θαλάσσης, ἡ ὁποία ὁλοένα καὶ περισσότερο τριανιζίζεται...»

Περὶ τὴν δευτέραν ἀλεκτροφωνίαν τῆς 29 Μαΐου, ἡμέραν τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας, ἄρχισε ἡ μάχη. Δυὸ ὧρες ἐμάνιαζαν οἱ Τοῦρκοι, συντριβόμενοι ἐπάνω στὴν ὑπεράνθρωπη ἀντίστασι τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ τοὺς πύργους τῆς Πόλεως τὰ μηχανήματα, οἱ λιθοβόλοι, ἔξακόντιζαν λαβάρια, ἐνῶ τὸ Ἑλληνικὸν πῦρ ἔτρεχε πρὸς τὴ θάλασσα καίγοντας τὰ Τουρκικὰ καράβια...

Οἱ Τοῦρκοι ἔβαζαν σκάλες ν' ἀνεβοῦν, ἀλλ' οἱ Ἕλληνες, ὄρθιοι στὰ χρηματιδώματα τῶν τειχῶν, τοὺς ἐγκρέμιζαν κάτω, τοὺς ἐσκότωναν μὲ τὰ σπαθιά... «Δυστυχῶς—γράφει ὁ ἱστορικὸς—ὁ στρατηγὸς Ἰουστινιάνης, μόλις ἐπληγώθη ἐλαφρά, ἔφυγε πρὸς τοὺς συμπολίτας τοῦ, κατὰ τὸ Γαλατᾶ, λησμονῶντας τὴν περασμένη του δόξα καὶ μὴ λογαριάζοντας τὴ μέλλουσα καταισχύνη... Ἡ φυγή του ἀτεγοήτευσε τοὺς μαχομένους, ἡ ἀντίστασις ἐχαλαρώθη καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἔπεφτε νεκρός, ἀνακατωμένος μὲ τὰ πτώματα τῶν ἐχθρῶν, ὁ τελευταῖος Αὐτοκράτωρ τῶν Ἑλλήνων».

* * *

Κατὰ τὶς 7 τὸ πρωῒ τὰ φρούρια τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχαν κυριευθεῖ. Νικηφόροι οἱ καταστηταί, μεθυσμένοι ἀπὸ τὴν ἄγρια μάχη, ὁρμοῦσαν μέσα, ἀπὸ τὰ ρήγματα τῶν τειχῶν, ἔμπαιναν ἀπὸ παντοῦ, ἀλαλάζοντες, ἐξαγριωμένοι...

Κατὰ τὴν ὥρα ἐκείνη, ἕνα πλῆθος γυναικῶν—κυρίως τῆς βυζαντινῆς ἀριστοκρατίας—ἡ ὁποῖες δὲν εἶχαν ἀκόμη ἀντιληφθεῖ τὴ συμφορά, ἐπήγαιναν ἥσυχα στὸν πανηγυρίζοντα ναὸ τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας, φέροντες φρέσκα πρωϊνὰ τριαντάφυλλα νὰ στολίσουν τὴν εἰκόνα τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας.

Ἔξαφνα ἀπαντήθηκαν μ' ἕνα μπουλοῦκι Γενιτσάρων. Καὶ τότε γίνηκε τὸ μεγάλο κακό. Οἱ Γενίτσαροι ἔσφαζαν τὶς πιὸ ἡλικιωμένες, ἐνῶ ἄλλοι ἔδεναν τὶς νεώτερες καὶ ὡραιότερες δεσποινίδες, γιὰ νὰ τὶς πουλήσουν σκλάβες στὰ χαρέμια τῶν πασσάδων. Στὶς φοβερὲς ἐκείνες στιγμές, ἄλλο πλῆθος Γενιτσάρων κατέφθασε καὶ θέλησε νὰ πάρη μερίδιο ἀπὸ τὰ δυστυχῆ γυναικόπαιδα. Γίνηκε συμπλοκὴ μεταξὺ τῶν δύο στιφῶν, ἀλληλοσφάζοντο οἱ Γενίτσαροι καὶ τὸ θέαμα τῆς σφαγῆς εἶνε ἀπερίγραπτο...

Φοβερώτερο ὅμως εἶνε ἐκεῖνο ποὺ συνέβη μέσα στὸν ἀνθοστόλιστο ναὸ τῆς Ἁγίας Θεοδοσίας. Καὶ ἐκεῖ ἐπίσης, τὸ ἐκκλησίασμα δὲν εἶχε ἀντιληφθεῖ τὴν εἴσοδο τῶν Τούρκων στὴν Πόλη κι' ἐξακολουθοῦσε τὶς δεήσεις του... Ἔξαφνα, ἕνα πλῆθος Ὀθωμανῶν, με γυμνὰ τὰ σπαθιά, εἰσώρμησε στὸ ναό. Χτυποῦσαν δεξιὰ κι' ἀριστερά, τὸ δάπεδο ἐπλημμύρισε ἀπὸ αἵματα, ἀπὸ πτώματα, ἀπὸ πεσμένα ρόδα. Ἦταν ἕνας συμφορμὸς ἀνθρωπίνων σαρκῶν καὶ ἀνθέων, μιὰ σταραχτικὴ τραγωδία, ποὺ τὰ εἰκονίσματα τῶν ἁγίων τὴν ἐκύτταζαν ἀπὸ τὸ χρυσοστόλιστο Τέμπλο τους μὲ ἄπειρη θλίψη.

Ἐν τούτοις εἶχαν μείνει πολλὰ ρόδα ἀκόμη στοὺς τοίχους καὶ τὶς κολῶνες. Κατὰ τὸ βράδυ, οἱ Τοῦρκοι ἀτράβηξαν τὰ πτώματα καὶ ἐκαθάρισαν τὸ δάπεδο. Καὶ ὅταν ὁ Μωάμεθ ὁ Β', συνοδευόμενος ἀπὸ τὸ Σεϊχουλισλάμη του, ἐμπῆκε στὸ θέατρο ἐκεῖνο τῆς ἀνθρωποσφαγῆς, δὲν εὗρῆκε παρὰ ἕναν ἀνθοστόλιστο ναό, τὸν ὁποῖον μετέβαλε σὲ τέμενος τοῦ Προφήτου, μὲ τὸ ὄνομα Γκιοὺλ-Τζαμί, Τέμενος Ρόδων.

ΑΝΕΜΩΝΕΣ

ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Ὑπάρχουν ἄντρες ποὺ δὲν μιλοῦν ὅταν πρέπη, καθὼς καὶ γυναῖκες ποὺ δὲν σωπαίνουν ὅταν πρέπη.

—Ἡ καλύτερη ἡλικία εἶνε ἐκείνη ποὺ δὲν ἔχομε

—Ὅποιος δὲν ἐπιθυμεῖ τίποτε, τὰ ἔχει ὅλα.

—Ἡ φιλαρέσκεια εἶνε ἐλάττωμα γιὰ τὴ γυναίκα τὴ δική μας καὶ προτέρημα γιὰ τὴ γυναίκα... τοῦ γείτονός μας.

—Οἱ στενοκέφαλοι περιφρονοῦν ὅ,τι δὲν καταλαβαίνουν, ἐνῶ οἱ ἔξυπνοι ζητοῦν νὰ μάθουν ὅ,τι δὲν ξέρουν.

—Ὑπάρχουν διαφόρων εἰδῶν φόβοι. Ὁ δειλὸς φοβᾶται γιὰ τὸν ἑαυτό του, ὁ γενναῖος φοβᾶται γιὰ τοὺς ἄλλους.

—Ὅταν ὁ ἄντρας ἀγαπᾶται ἀπὸ τὴ γυναίκα του, γίνεται καλύτερος. Ὅταν ἡ γυναῖκα ἀγαπᾶται ἀπὸ τὸν ἄντρα της, γίνεται χειρότερη.

Ἀποκαλοῦμε τὴν τύχη τυφλὴ μόνον ὅταν πηγαίνη στοὺς ἄλλους καὶ δὲν ἔρχεται σὲ μᾶς.

—Ὁ ἔρως καὶ ἡ λογικὴ μοιάζουν μὲ τὸν ἥλιο καὶ τὴ σελήνη. Ὅταν ἀνατέλλη τὸ ἕνα, δύει τὸ ἄλλο.

—Ὁ ὕπνος εἶνε ὁ μόνος φίλος ποὺ δὲν ἔρχεται ὅταν τὸν προσκαλοῦμε.

—Σὲ τέσσερα πράγματα μὴ δίνεις ἐμπιστοσύνη. Σὲ γυναῖκα ποὺ κλαίει, σὲ ἄντρα ποὺ ὁρκίζεται, σὲ ἄλογο ποὺ ἱδρώνει καὶ σὲ σκύλο ποὺ λαχανιάζει.

Στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς ὁ νικητὴς εἶνε ἕνας κι' οἱ νικημένοι χίλιοι.

—Ἡ μισὴ εὐτυχία τῶν ἐραστῶν εἶνε νὰ τοὺς ξεχάση ὁ κόσμος.

ΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΛΑΦΦΩΝ

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ο ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ

Ὁ καπετάνιος, Χρύσω,
προστάζει μ' ἀπονιά,
Ἅμα γλυκοχαράξει
νὰ κάνουμε πανιά.

Νὰ σ' ἀποχαιρετήσω
ἔτρεξα ὥς ἐδῶ,
Γιατί ποιὸς ξέρει, φῶς μου,
ἂν θὰ σὲ ξαναϊδῶ.

Τραβῶ γιὰ τὸν Πονέντη,
τραβῶ γιὰ τὸ βορηά,
Καὶ κύματα θὰ βλέπω
ν' ἀφρίζουν σὰ θεριά.

Θὰ τὰ παρακαλέσω
γιὰ σὲ καὶ θὰ τοὺς πῶ,
Μαντάτα νὰ σοῦ φέρουν
συχνά, πὼς σ' ἀγαπῶ.

Μ' ἂν τύχη τὸ καράβι
κι' ἀρχίσει νὰ στραφῆ,
πάσχισε νὰ μοῦ στείλης
καὶ σὺ καημὰ γραφή.

Ὅσο γιὰ μέ, ἂν πάγω
καὶ στὴν Ἀμερική,
Ἂν εὕρω πατριῶτες,
σοῦ γράφω κι' ἀπὸ κεῖ.

Ὁ ἔρωτας ποὺ ἔχει
στὰ στήθη μου φωλιὰ
Κι' εἶνε τῶν ἀδυνάτων
νὰ σὲ ξεχάσω πλιά.

Μὰ τ' ἄστρο τῆς Αὐγούλας
χαμήλωσε πολύ,
πάρε καὶ δός μου, Χρύσω,
τὸ ἴστερο φιλί...

ΑΝ Μ' ΑΓΑΠΑΣ...

Ἂν μ' ἀγαπᾶς πάψε νὰ βάφης τ' ἀμυγδαλάτα σου τὰ (μάτια
καὶ τὰ πυκνά τους τὰ κλαδιά.
Ἄφες τα, φῶς μου, ὅπως εἶνε κι' ἐκεῖνα ξέρουν μο- (ναχά τους
πῶς νᾶμπουν μέσα στὴν καρδιά.

Πάψε νὰ βάζης κοκκινάδι στὰ δροσερά σου τὰ χει- (λάκια
ποῦνα τοῦ ἔρωτος φωλιά.
Ἄφες τα, φῶς μου, ὅπως εἶνε, καὶ μὴ γυρεύεις νὰ (πικράνης
τὰ ζαχαρένια τους φιλιά.

Μὴ βάζεις τόσα δαχτυλίδια στὰ μαλακά σου τὰ χεράκια
θέλω γυμνὰ νὰ τὰ φιλῶ.
Κι' ἀπὸ τὸν ἔρωτα νὰ μένη τὸ μάτι μου γιὰ πολλὴν ὥρα
τρεμουλιασμένο καὶ θολό.

Γιὰ δὲς τὰ λούλουδα τοῦ κάμπου πόση ὠμορφιὰ ἔχουν (καὶ χάρι
γιατ' εἶν' ἁπλὰ καὶ φυσικά.
Τὶς πεταλοῦδες, πρωῒ βράδυ, σὰν τρελλαμένες ποὺ πε- (τᾶνε
καὶ τὰ φιλοῦν γλυκά, γλυκά!

Στὸ περιβόλι σου τὴ νύχτα, ὅταν θρηνῆ κι' ἀναστενάζη
ἀηδονάκι θελκτικό,
Πές μου, ἂν ἔννοιωσες ποτέ σου, νὰ βαλσαμώνη τὴν ψυχή σου
τέτοιο μελωδικὸ σκοπό.

Ἄφες τῆς τέχνης τὰ στολίδια, μὴν ἀδικεῖς μὲ τὰ λεπτά σου
τὸ πρόσωπό σου τὸ λαμπρό.
Μὴν εἶσ' ἀχάριστη στὸν πλάστη, ὅπου σοῦ ἔχει χαρισμένο
τόσο μεγάλο θησαυρό!...

Ο ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ

Γιὰ δὲς τὰ ἄστρα, μέσα στὰ νέφη,
Πῶς γλυκοσβύνουν σιγὰ-σιγά.
Μαῦρο σκοτάδι τὴ γῆ σκεπάζει
Κοιμήσου, Φρόσω, εἶνε ἀργά.

—Τράβα τὸ σύρτη, ἄνοιξε Φρόσω!
Μιὰ βραχνιασμένη λέει φωνή.
—Τὸ σάββανό μου γιὰ σὲ ἀφῆκα,
Σ' αὐτὴ τὴ νύχτα τὴ σκοτεινή.

—Σ' ἄλαλο μνῆμα κοιμᾶτ' ἐκεῖνος
Κλεισμένος τώρα καὶ σὲ βαθύ,
Ἴσως κρυώνει καὶ μ' ἐνθυμεῖται,
Ἴσως στενάζει καὶ μὲ ποθεῖ.

Τ' ἀνοίγει ἡ κόρη, στῆθος μὲ στῆθος
Λάκρυα χύνουν, δίνουν φιλιά...
—Σαββάνωσέ με τώρα, τῆς λέει,
Μὲ τὰ χρυσᾶ σου, Φρόσω, μαλλιά...

—Ἄφες, μητέρα, ἄφες νὰ (κλαίω!
Γιὰ μὲ τί μένει τώρα στὴ γῆ
Μὴ μὲ στερήσεις τὸ βάλσα- (μό μου,
Λάκρυα θέλει μαύρη πληγή.

Κοιμᾶτ' ἡ μάνα κι' ἡ Φρόσω (κλαίει
Σὰ μαραμένος κρίνος κυρτή.
Ἔξαφνα κάποιος χτυπᾶ τὴ (θύρα
«Ποιὸς εἶνε;» λέει τρεμου- (λιαστή.

Ἡ γλυκειὲς ὧρες, ἡ ζαχαρέ- (νιες
Σὰ φτερωμένες φεύγουν, περ- (νοῦν,
Ἀλλὰ ἐκεῖνοι τὴν κεφαλή τους
Οὔτε σηκώνουν, οὔτε γυρνοῦν.

Χρυσοῦλα αὐγοῦλα ἔφεξε τέ- (λος
Κι' ἡ Φρόσω βλέπει ἐκστα- (τική
ἡ ὀπτασία πὼς εἶχε σβύσει,
ἡ ὀπτασία ἡ μαγική.

Καὶ ἀπὸ τότε ἅμα νυχτώσει
Κάθεται μόνη καὶ ἀγρυπνᾶ....
Τὸ γλυκὸ φάσμα ἴσως ξανάρθει
Νὰ τὴν βρῆ πάλι στὰ σκοτεινά...

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΛΑΦΦΩΝ